

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ

ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Париска 16

11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Косанчићев венац 29

11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА

**„О природи ствари – цртеж као анализа позиције појединца у
савременом друштву“**

кандидаткиње мр Наташе Кокић

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „**О природи ствари – цртеж као анализа позиције појединца у савременом друштву**“ кандидаткиње Наташе Кокић именована на седници Наставно-уметничког већа ФЛУ 6. 02. 2019. радила је у саставу:

мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ

др ум Иван Шулетић, доцент Архитектонског факултета Универзитета у Београду

др ум Биљана Ђурђевић, доцент ФЛУ

др ум Миливој Павловић, ванредни професор ФЛУ.

и др ум Милета Продановић, редовни професор ФЛУ (ментор)

и донела је следећи закључак:

Биографија кандидата

Наташа Кокић је рођена у Београду 1979. године. Дипломирала је 2005. године на Факултету ликовних уметности у Београду, одсек сликарство, у класи Проф. Гордана Николића. Године 2010. је добила диплому Магистра уметности. Члан је УЛУСа од 2006. године, а самостални уметник од 2009. године.

Самосталне изложбе:

2018 / *Alpha*, галерија „Гара Перун“, Цирих, Швајцарска;

2018 / *О природи ствари - цртеж као анализа позиције појединца у савременом друштву*, докторска изложба, галерија „Магацин“ (МКМ), Београд;

2018 / *Дистрибуција вероватноће*, Европски центар за културу и дебат у Град, Београд;

2017 / *Дистрибуција вероватноће*, Културни центар Новог Сада, Мали ликовни салон, Нови Сад;

2015 / *Behind every man now alive stand thirty ghosts*, „Уметнички простор У10“, Београд;

2014 / *I'm so full of rocks I can hardly move*, галерија „Ремонт“, Београд;

2014 / *Edge of the Map*, Наташа Кокић и Øystein Agerlie, Ликовна галерија Културног центра Београда;

2013 / *Цртеж*, Културни центар Пожега;

2013 / *Nothing comes from isolation*, галерија Tegneforbundet, Осло, Норвешка;

2012 / *Снага у нама*, галерија Visual Kontakt, Улм, Немачка;

2011 / *Снага у нама*, Европски центар за културу и дебат у Град, Београд;

2011 / *Хоризонт*, галерија „Магацин“ (МКМ), Београд;

2011 / *Цртежи на папиру*, галерија „Ремонт“, Београд;

2010 / *Talog/Debris*, галерија Факултета ликовних уметности, Београд;

2009 / *Рестаурација*, Ликовна галерија Културног центра Београда;

2009 / *Куће*, галерија Илије М. Коларца, Београд;

2007 / *Градски призори*, галерија „Ремонт“, Београд;

2007 / *The Life You'd like to Lead*, Уметничка галерија Крушевац, Србија;

2007 / *Target market*, галерија Дома омладине, Београд;

2006 / *Хиперреално*, независна уметничка асоцијација ИЗБА, Нови Сад, Србија;

2006 / *Слике*, Дом културе Студентски град (ДКСГ), Београд;

2006 / *Crteži*, Galerija Ilije M. Kolarca, Beograd;

Групне изложбе:

2018 / *Пецртано / Overdrawn*, савремени цртеж од Лироја Нимана до данас, Музеј савремене уметности Војводине, кустоси: Томас Ву и Мирјана Душић-Лазич, Нови Сад;

2018 / *9 величанствених*, Европски центар за културу и дебат у Град, Београд;

2017 / *Галерија Pinewood Fine Art*, Берлин, Немачка;

2017 / *Back to now*, Уметнички простор У10, Београд;

2016 / *15 година награде Димитрије Башичевић Мангелос*, Легат Чолаковић, Београд;

2015 / *Constellations*, Српски културни центар, Париз, Француска;

2014 / *Изложба лауреата награде за цртеж Владимир Величковић*, галерија „Хаос“, Београд;

2014 / *Финалисти награде Димитрије Башичевић Мангелос*, галерија „Ремонт“ Београд;

2014 / *Crtež*, Културни центар Палилула, Београд;

2014 / *Serbi arte, Belgrade Now*, MAP Keller galerie and Kunstforum Montafon, Schruns, Аустрија;

2014 / *Градски салон*, Европски центар за културу и дебат у Град, Београд;

2013 / *2*, Галерија општине Врачар, Београд;

2013 / *9th Circle of Obsession*, галерија Kunstimaја, Тарту, Естонија;

2012 / *Колекција 1*, изложба колекције Октобарског салона, галерија „Подрум“, Културни центар Београда;

2012 / *Høstutstillingen 2012*, јесења изложба, Kunstnernes Hus, Осло, Норвешка;

2012 / *9th Circle of Obsession*, Савремена галерија, Зрењанин, Србија;

2012 / *После комуникације*, 16. Пролећно анале, Дом културе Чачак, Србија;

2012 / *Миксер фестивал*, „Најлепша зграда“, у сарадњи са групом Киоск, Београд;

2012 / *NordArt 2012*, Kunstwerk Carlshutte, Буделсдорф, Немачка;

2012 / *Supermarket*, Stockholm Art Fair, Kulturhuset, Стокхолм, Шведска;

2011 / *Нјем. Дом. Home*, Европски центар за културу и дебат у Град, Београд;

2011 / *Нјем. Дом. Home*, Vanløse Kulturhus, Копенхаген, Данска;

2011 / *Tranzit*, галерија Stag, Драмен, Норвешка;

2011 / *Kunst Kamers Rotterdam, Home is where you hang your Art*, Ротердам, Холандија;

2011 / *Награда Димитрије Башичевић Мангелос*, финалисти, галерија „Звоно“, Београд;

2011 / *Изложба 33. сазива јаловичке колоније*, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд;

2011 / *Миксер фестивал*, финалисти Хенкел Арт награде, Београд;

2010 / *Изложба 33. сазива јаловичке колоније*, галерија Културног центра Јаловик,

Србија;

2010 / **23. Уметнички салон**, Галерија 73, Београд;

2009 / **El Centre Civic Drassanes, Projecte Cultural Erasme Janer**, Casa Eslava Cultural centre, изложба српских уметника, Барселона, Шпанија;

2009 / **Ny Serbisk Kunst**, Vanløse Kulturhus, Копенхаген, Данска;

2008 / **Центар за исландску уметност**, Рејкјавик, Исланд;

2008 / **KulturKontakt Austria u Henkel Art Award**, изложба финалиста, Кућа легата, Београд;

2008 / **Junge kunst aus Serbien und dem Kosovo**, SiemensArtLab (као део галерија Ernst Hilger Contemporary) Беч, Аустрија;

2008 / **Remake**, Галерија савремене уметности Смедерево, Србија;

2007 / **Финалисти награде Димитрије Башичевић Мангелос**, Контекст галерија, Београд;

2007 / **Mixed worlds**, Културни центар Тампере, Финска;

2007 / **Plazma**, изложба младих уметника Србије и Косова, Leonhardi kulturprojekte, Франкфурт, Немачка;

2007 / **Римејк симулираног, римејк стварног**, галерија „Контекст“, Београд;

2006 / **47. Октобарски салон: „Life, art and confusion“**, Београд; кустоси и селектори Rene Block i Barbara Heinrich;

Награде:

2016 / Финалиста **THE FID** награде за цртеж, Париз, Француска;

2014 / **Награда Димитрије Башичевић Мангелос**, Foundation for a Civil Society New York и галерија „Ремонт“, Београд;

2013 / **Награда за цртеж Владимир Величковић**, галерија „Хаос“, Београд;

2008 / **KulturKontakt Austria u Henkel Art Award за цртеж**, сертификат, представник Србије;

2006 / **Награда галерије Илија М. Коларац** за најбољу изложбу у сезони 2005/06, Београд;

2001 / **Награда Факултета ликовних уметности за цртеж**, Београд;

Резиденцијални боравци:

2015 / *Nordisk Kunstnarsenter Dale*, Dale i Sunnfjord, Норвешка;

2014 / *International Studio and Curatorial Programme ISCP*, Њујорк, Сједињене Америчке Државе;

2011 / *Kunst Kamers Rotterdam, Home is where you hang your Art*, Ротердам, Холандија;

2010 / *Јаловичка колонија*, Јаловик, Србија;

2008 / *Удружење визуелних уметника Исланда (SIM)*, Рејкјавик, Исланд;

Презентације:

2015 / *Behind every man now alive stand thirty ghosts*, разговор и вођење, Уметнички простор У10, Београд;

2015 / *International Studio and Curatorial Program experience, ISCP, искуство*, галерија „Ремонт“, Београд;

2014 / *International Studio and Curatorial Program, ISCP Salon*, представљање радова Њујорк, Сједињене Америчке Државе;

2012 / *9th Circle of Obsession*, представљање радова, Савремена галерија Зрењанин, Србија;

2007 / *Награда Димитрије Башичевић Мангелос*, финалисти, галерија „Контекст“, Београд;

2007 / *Leonhardi kulturprojekte, Reenacting moments*, Приштина, Kosova Art Gallery, Косово;

Публикације

Ремонт магазин, радови, 2006, Београд;

Die Nacht, магазин о савременој уметности, 2017, Немачка;

У10 двогодишњи каталог 2015/16, Београд;

Sintesis, онлајн магазин за филозофију, Београд;

Откупи

- 2016 / „Даворин Јенко” музичка школа, Београд;
- 2015 / Уметничка галерија Крушевац Србија;
- 2014 / Културни центар Београда;
- 2012 / Колекција Октобарског салона, Београд;
- 2012 / Stockholms lars landsting, град Стокхолм, Шведска;
- 2009 / Мурал за Vanløse Kulturhus, Копенхаген, Данска;
- 2007 / Уметничка галерија Крушевац, Србија;

Колекције

- Галерија „Хаос“, Београд;
- Културни центар Београда;
- Колекција Октобарског салона, Београд;
- Siemens компанија, Беч, Аустрија;
- Ernst Hilger Contemporary, Беч, Аустрија;
- Уметничка галерија Крушевац;
- „Даворин Јенко” музичка школа, Београд;
- Град Стокхолм, Шведска;
- Vanløse Kulturhus, Копенхаген, Данска;

Анализа рада

Докторски уметнички пројекат Наташе Кокић састоји се из два сегмента, изложбе која је реализована у галерији Магацин, Краљевића Марка 4, у Београду, у априлу 2018. године, и

писаног дела у коме се образлажу поетике и методологије извођења рада и истраживања која су претходила изложби.

Поставка у Галерији у галерији Магацин, то јест визуелни део докторског пројекта, се састојала од цртежа угљеном и графитом на папиру и штампаних манипулисаних фотографија различитих формата, радови настали у периоду између 2015 – 2018. године. Један део ових радова био је претходно излаган у више галеријских простора, али су први пут као циклус били заједно представљени на докторској изложби. Било је приказано укупно 36 радова, док се неколицина састојала од више табли, чинећи тако један рад великих димензија.

Текстуални део пројекта отвара уводни одељак који даје контекст истраживања и говори о томе како се кандидаткињини радови повезују са друштвеним контекстом, на први поглед несамерљивим са наративним слојем њених радова.

У првом одељку који следи након увода Наташа Кокић говори о историји цртежа као медија и истражује начине на које је повезан са говором и језиком. Поређење ова два основна начина комуникације нам појашњава потребу за непосредним ликовним изражавањем и његовим могућностима. Она анализира говорни и ликовни језик и извлачи закључке из поређења. Кратку историју развитка цртежа кандидаткиња води од пећинских графита и призора до савременог доба. Она каже: *Поређење забелешке на папиру и писаног/говорног језика објашњава потребу за ликовним изражавањем. Разлике, пак, међу њима нам говоре о томе како је говорни језик постао универзалан, то јест како је уз помоћ договора у оквиру једне групе језик постао начин комуникације. За разлику од говора, цртеж нема једну универзалну истину, већ је његово значење индивидуално за свакога, то јест има у свом садржају више различитих истина. Због тога постоје језички речници, док је тумачење уметности знатно теже.*

Посебну пажњу кандидаткиња посвећује уметницима који су утицали на њен рад: помињу се ствараоци попут Роберта Раушенберга и Ричарда Сераа, који су на неки начин и зачетници савременог цртежа као аутономне дисциплине и анализирају њихови репрезентативни радови. Поред њих се говори и о савременим уметницима као што су

Тасита Дин, Тоба Кедори, Пол Нобл и Ринус Ван де Велде, са чијим поетикама пореди свој рад.

Друга велика целина у раду Наташе Кокић носи назив „*Развијање поетике и радови настали између 2005. - 2016.*“ и ту се кандидаткиња детаљније осврће на немачки романтизам (пре свега ту је Каспар Давид Фридрих), симболизам и њихов утицај на њене радове. Наводи и илустрације Гистава Дореа за Дантеов „*Пакао*“, као и визуелне приказе хемијских и физичких експеримената из 19. и 20. века. Радови Наташе Кокић који су настали после 2005. године су утицали на настанак радова за докторску уметничку изложбу, будући да су теме и поетичке поставке сличне. Она прати и објашњава хронолошки развој поетике, од њених градских слика из 2005. године, пејзажа који настају од 2009. до 2016, до најновијих радова.

Цео трећи одељак посвећен је изложби под називом „*Behind every man now alive stand thirty ghosts*“ (Иза сваког човека који је сада жив, стоји тридесет духова), која је одржана у уметничком простору У10, у Београду, 2015. године. Изложба је била постављена након резиденцијалног боравка у Њујорку 2014. године. Поетика која је пратила изложбу је потекла из књиге „*О природи ствари*“ (*De Rerum Natura*) и представља кандидаткињин први покушај симбиозе цртежа, текста и звука. То је такође и почетак везаности Наташе Кокић за ово дело римског песника Лукреција, настало у првом веку пре хришћанске ере, а које ће се наћи у темељима њених потоњих радова, па и оних из докторског уметничког рада.

Четврто поглавље говори у најужем смислу о визуелном делу докторског уметничког пројекта, односно изложби која је реализована у априлу 2018. године у галерији „Магацин“. Овде се даје приказ поставке, техничког извођења радова, као и идеја које се налазе у подтексту сваког рада. Након овог поглавља, следи закључак, у ком су описани постигнути циљеви, као и даља истраживања и планови.

Критички осврт референата

Писани део рада мр Наташе Кокић представља у основи интроспективни поглед на сопствено стваралаштво. Употребљена је разноврсна литература како из области теорије визуелних уметности и њене историје, тако и из научних области из којих потичу призори представљени на њеним цртежима. Потка њене поетике пронађена је у старом филозофском делу, Лукрецијевом спису „О природи ствари“ па су, уз њега, разумљиво коришћена и друга филозофска дела, пре свих Аристотел и Платон, а у одељку о простору/пејсажу цитирају се познате Паскалове мисли. У научно-популарном делу „Космос“ Карла Сагана (и истоименој телевизијској серији), виђеној још у детињству, кандидаткиња је препознала иницијални подстицај за касније помно проучавање и графичко представљање астероида и других небеских тела. У раду су коришћени и бројни извори са интернета како у погледу референци, тако и за проналажење визуелног материјала који прати њено излагање. Наташа Кокић користи ову литературу да би пре свега себи али и другима осветлила и теоријски подупрла пут у уметности који је у вишегодишњој уметничкој пракси трасирала.

Циљ докторског уметничког пројекта јесте достизање високог степена саморазумевања и, на другој страни, способност теоријске артикулације сложеног уметничког пројекта. На неколико нивоа рад Наташе Кокић то постиже. Као кључни тренутак за промену приступа који даље трасира пут ка поетици заокруженој у докторском уметничком пројекту кандидаткиња одређује свој резиденцијални боравак од месец дана на Исланду 2009. године. Огољен и сведен пејзаж она је препознала као метафизички, близак традицији романтизма. Она каже: *Вулканске стене су онемогућиле већој вегетацији да расте, те су стварни облици пејзажа видљиви. Атмосфера је додатно наглашена сумпорним мирисом и константним ветром. Геолошки веома активно, острво је испресецано вулканима и вулканским пољима, гејзирима, глечерима и водопадима. Сирова природа је променила гледиште, пејзаж није само парче природе, већ може бити много више.*

Радови који су конципирани тада а настајали у наредним годинама имају велике димензије и састављени су из делова који се склапају у „синемаскопски“ приказ простора. Тематски план тих „overall“ предела кандидаткиња препознаје и као *жудњу за бољим животом, бег од свакодневице, измештање, личну жудњу, али и жудњу сваког појединца. Било је важно*

да доба дана и време остану неодређени – требало је избећи било какво приказивање сенки, сви делови цртежа су били осветљени истоветно. Светлост је увек била дифузна и нејасна. Константно размишљање о промени облика и углова, као и количини тамних површина је чинило да пејзаж задржи „природни“ изглед. Неутралне временске прилике су замењене снегом и евоцирају чистоћу, односно нов почетак, могућност и немогућност. Дистанциран и магловит, представља наши приватни, акумулирани, концептуални хабитат, који постоји у нашим умовима, док се у њему огледају облици спољашњег света. На први поглед празни, предели су ипак плодно тле. Тактилни и фрагилни, нестабилни, ту су да нам помогну да развијемо идеје и нађемо инспирацију.

У радовима који су уследили и који су се склопили у целину докторске изложбе се тај монолитни (и монументални) наратив трансформише у неку врсту колажне нарације – звезде, астрономија, схеме простирања светлости, модели атома... све су то делови једне велике зидне поставке. На први поглед загонетна констелација на крају се открива као један велики исказ или, тачније, велика запитаност пред проблемима данашњег света. Дело Наташе Кокић је нека врста визуелног есеја о усамљености јединке пред бескрајем природног и пред сложенешћу друштвеног света.

Оцена резултата - закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Пројекат „О природи ствари – цртеж као анализа позиције појединца у савременом друштву“ кандидаткиње Наташе Кокић долази као синтеза њених вишегодишњих истраживања у домену сликарске праксе. Њена разграната интересовања нашла су ненаметљиви оквир у радовима – цртежима и рачунарски преобликованим фотографијама – изведеним у монохроматској скали. Писани део рада доноси опсежну саморефлексију и нуди подстицајну платформу за даља истраживања у пољу уметности. Све ово утврђује Наташу Кокић на месту једног од најважнијих ликовних стваралаца зреле млађе генерације.

Имајући у виду садржајно и прецизно образложење теме као и настанка уметничког дела у писаном раду, комисија сматра да је кандидаткиња Наташа Кокић успешно реализовала и представила јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком

Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране.

мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ

др ум Иван Шулетић, доцент Архитектонског факултета Универзитета у Београду

др ум Биљана Ђурђевић, доцент ФЛУ

др ум Миливој Павловић, ванредни професор ФЛУ.

др ум Милета Продановић, редовни професор ФЛУ (ментор)
